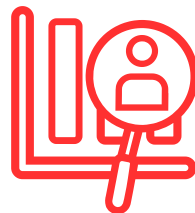

Competència 1

Avaluar i generar arguments a partir de l'anàlisi formal i informal, per produir i valorar discursos orals i escrits de forma rigorosa, evitar dogmatismes, biaixos i fal·làcies i distingir els sabers que aporten certesa a l'hora de sostenir opinions i hipòtesis.

Criteris d'avaluació

- Avaluar críticament discursos, orals i escrits, sobre qüestions i problemes filosòfics, demostrant una comprensió correcta de les estructures argumentatives.
- Produir rigorosament arguments, aplicant normes lògiques, retòriques i argumentatives, i detectant i evitant maneres dogmàtiques, fal·laces i esbiaixades per exposar les pròpies opinions i idees, tant oralment com per escrit.
- Distingir entre els sabers que aporten certesa i aquells que no, a partir de la identificació de les seves característiques i l'anàlisi de les estructures argumentatives que els sostenen.

Argumentar consisteix a presentar els pros i els contres d'una proposició, una idea o una tesi i arribar a una conclusió. Aquesta competència pretén capacitar l'alumnat a pensar amb lògica més significativament, amb profunditat, a partir dels recursos propis del discurs i la pràctica filosòfica.

El desenvolupament d'aquesta competència dona a l'alumnat les eines per posar llum al procés de pensament i descobrir la lògica interna dels pensaments, propis i aliens, i introduir la crítica com a element essencial per pensar: identificar prejudicis, distingir el que és important del que és accessori, conceptualitzar, qüestionar marcs conceptuals, detectar errors en l'argumentació, etc., ajuda l'alumnat a construir un pensament propi, amb arguments que li permeten qüestionar el que pensa. També els capacita per anticipar les pròpies accions mitjançant la reflexió i la crítica com un element previ a la presa de decisions; per tant, el desenvolupament d'aquesta competència és la condició per poder abordar la **competència 5** (avaluar, de manera global, sistèmica i transdisciplinària, problemes ètics i polítics fonamentals i d'actualitat analitzant-les filosòficament per poder-los tractar de manera creativa i prendre una posició).

Aquesta competència també es relaciona estretament amb la **competència 3** d'aquesta matèria i amb la **competència clau en comunicació lingüística**. També es relaciona amb la **competència clau STEM**, en l'aspecte de construir, expressar i contrastar argumentacions per justificar i validar les afirmacions que es fan en ciències. I està especialment vinculada amb la **competència clau personal, social i d'aprendre a aprendre**, ja que les eines de la filosofia ens ajuden a reflexionar sobre el propi procés de pensament, cosa que facilita la metacognició (prendre consciència dels processos mentals que intervenen en l'aprenentatge per poder-los d'autoregular).

Competència 2

Interpretar, generar i comunicar qüestions filosòfiques a partir de la selecció i anàlisi rigorosa de fonts per produir i transmetre judicis i tesis personals i desenvolupar una actitud indagadora, autònoma, rigorosa i creativa en l'àmbit de la reflexió filosòfica.

Criteris d'avaluació

- Demostrar un coneixement pràctic dels procediments elementals de la recerca filosòfica mitjançant tasques com la identificació de fonts confiables, la cerca eficient i fiable d'informació i l'anàlisi, la interpretació i l'avaluació d'aquesta.
- Desenvolupar tesis filosòfiques pròpies a partir del disseny, l'elaboració i la comunicació pública de creacions originals com treballs de recerca, dissertacions, comentaris de text i altres.

En els temps que vivim pren una rellevància especial poder aclarir quines raons sostenen una opinió per evitar els errors, les trampes o els prejudicis i comprendre que no tots els arguments tenen la mateixa validesa, ni lògica ni ètica.

La matèria de Filosofia ha de permetre a l'alumnat aprofundir en l'anàlisi dels discursos i valorar com els diferents sabers ens proporcionen diferents graus de certesa. Mitjançant la comprensió de l'especificitat del pensament filosòfic com a saber argumentatiu, l'alumnat adquireix eines per analitzar críticament els discursos i arguments del seu dia a dia.

El desenvolupament d'aquesta competència ha d'ajudar l'alumnat a adquirir una posició de prevenció davant les informacions que l'envolten i capacitar-lo per discernir a quin tipus de saber pertanyen. Entendre quin tipus de saber estem analitzant és una condició per poder seleccionar les eines d'anàlisi i d'argumentació adients per a cada discurs, que es treballen en la **competència 1**. Abordar la vinculació entre la ciència i la filosofia, més enllà del que diferencia els dos sabers, és important per desenvolupar una actitud crítica. La diferenciació entre veritat i certesa és capital per assumir un escepticisme racional que possibiliti una anàlisi crítica dels discursos.

Aquesta competència es relaciona amb les **competències clau de comunicació lingüística i digital**, pel que fa a la gestió de la informació, i amb les **competències clau ciutadana i emprenedora** en el desenvolupament de l'actitud indagadora, autònoma, rigorosa i creativa.

Competència 3

Reconèixer i aplicar les normes de l'argumentació i del diàleg filosòfic, en diferents suports i activitats, per expressar-se amb rigor argumentatiu i desenvolupar el diàleg respectuós i constructiu amb els altres.

Criteris d'avaluació

- Intercanviar i avaluar críticament idees sobre qüestions filosòfiques a partir del diàleg filosòfic.
- Argumentar rigorosament les pròpies idees en activitats de diàleg filosòfic.
- Participar de manera oberta, compromesa i respectuosa en activitats de diàleg sobre qüestions i problemes filosòficament rellevants.

El diàleg està estretament unit a la tradició filosòfica ja des de Sòcrates i Plató. Etimològicament, vol dir "paraula o raó compartida" i des d'una perspectiva filosòfica no és sols un intercanvi d'informacions o una confrontació d'idees, sinó sobretot l'espai privilegiat per a la construcció de pensament i coneixement filosòfic compartit.

Ser competent dialògicament implica saber desenvolupar i posar en joc les idees pròpies de manera clara, argumentada i respectuosa; ser capaç; d'escoltar els altres i de relacionar, qüestionar i transformar les idees amb la voluntat de contribuir a la construcció de coneixement compartit i saber gestionar la discrepància de manera constructiva.

Dialogar filosòficament implica saber abordar problemes amb els altres des d'una perspectiva filosòfica. En aquest sentit, podem identificar tres elements en l'aprenentatge del diàleg filosòfic:

- L'establiment i el compliment de les normes i els acords que garanteixen la seva condició de possibilitat.
- El desenvolupament de les estratègies que permeten abordar, de manera compartida, els problemes amb els instruments propis de la filosofia.
- La sistematització de les idees respecte a problemes filosòfics rellevants.

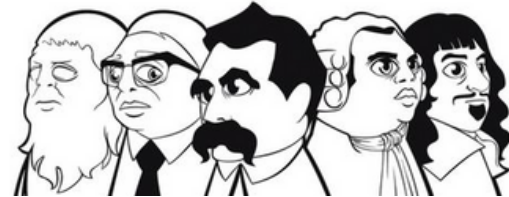
Aquesta competència està estretament relacionada amb la **competència 1**, atesa la importància que té l'argumentació filosòfica, la identificació de les fal·làcies, el qüestionament de les idees i la capacitat de deduir-ne les implicacions. Però es relaciona també amb la resta de competències de la matèria. Per això s'ha de treballar de manera integrada, per afavorir la transferència de coneixements i d'habilitats entre si. També es relaciona amb la **competència clau en comunicació lingüística** i amb la **competència clau personal, social i d'aprendre a aprendre**.

Competència 4

Reconèixer com els problemes filosòfics s'han plantejat en les diferents èpoques i les autores i els autors, i comparar-ho, a partir de l'anàlisi i la interpretació de textos i altres formes d'expressió filosòfica i cultural, per reconèixer la radicalitat i la transcendència d'aquestes qüestions i abordar-les amb el bagatge de les aportacions de la tradició filosòfica.

Criteris d'avaluació

- Distingir les principals preguntes de la filosofia i les diferents respostes filosòfiques mitjançant la indagació, l'anàlisi i la interpretació de textos filosòfics.
- Valorar la radicalitat i la transcendència dels problemes filosòfics mitjançant el reconeixement i l'anàlisi de textos filosòfics i altres formes d'expressió cultural.

Al llarg de la història, la filosofia ha abordat qüestions fonamentals per a l'existència humana, com ara la identitat personal, el coneixement, la vida en comú, etc., partint sempre d'un context real i simbòlic concret. En aquest sentit, podem dir que la filosofia ofereix respostes històriques a qüestions essencials i actuals.

L'anàlisi de l'origen històric de la filosofia ofereix l'oportunitat de visibilitzar les veus minoritzades en la filosofia acadèmica, de situar la tradició filosòfica d'Occident en una postura androcèntrica i etnocèntrica, i de tractar la doble invisibilització de les dones, en l'accés a l'entorn acadèmic i cultural, i en l'anonimització en la tradició cultural.

Aquesta competència està entrelligada amb les **competències personal, social i aprendre a aprendre**, de **competència ciutadana** i, més directament, amb la **competència en consciència i expressió culturals**.

Competència 5

Avaluar, de manera global, sistèmica i transdisciplinària, problemes ètics i polítics fonamentals i d'actualitat analitzant-los filosòficament per poder tractar-los de manera creativa i prendre una posició.

Criteris d'avaluació

- Desenvolupar una concepció complexa i no dogmàtica dels problemes i de les qüestions fonamentals i d'actualitat mitjançant l'anàlisi filosòfica d'aquests.
- Desenvolupar una posició pròpia amb relació a problemes fonamentals i qüestions d'actualitat mitjançant l'argumentació i el diàleg filosòfics.

La complexitat és, potser, un dels elements fonamentals que caracteritzen el nostre present i determina radicalment la vida dels nois i les noies. La societat de la informació i la comunicació, la globalització econòmica i cultural i el desenvolupament de la ciència i de la tecnologia, entre d'altres, són elements que formen part de tot un entramat de relacions i qüestions complexes entre les quals no sempre és fàcil orientar-se. La filosofia, com a discurs crític i analític, pot ajudar en aquesta empresa.

El que es pretén amb el desenvolupament d'aquesta competència és que l'alumnat aprengui a orientar-se en la complexitat a través de les eines conceptuais i metodològiques pròpies del pensament crític i filosòfic (introduïdes en les **competències 1, 2, 3 i 4**), per aprofundir en l'anàlisi i la comprensió dels reptes socials, ambientals i polítics del món actual. En aquest sentit, assolir aquesta competència implica ser capaç, de prendre posició davant d'un repte o una controvèrsia plantejada amb criteri.

Per desenvolupar aquesta competència és necessari que l'alumnat aprengui a identificar

- problemes contemporanis, així com els agents, els interessos, les idees i els valors implicats i
- les possibles conseqüències (ètiques, polítiques i socials, etc.) de les diverses posicions al voltant de la situació problemàtica o conflictiva i establir els criteris d'elecció d'alternatives i vies d'acció raonables, des d'una perspectiva democràtica, per tal de poder-se pronunciar i prendre decisions.

Per tal de poder-ho dur a terme amb rigor filosòfic, cal que l'alumnat utilitzi les eines filosòfiques que es treballen a la resta de competències d'aquesta matèria.

Aquesta competència té un paper fonamental en l'anàlisi crítica de la realitat social i política i té una relació directa amb la resta de competències de la matèria, i amb la competència clau en ciències, tecnologia i enginyeria (STEM), amb la **competència emprenedora** i, més directament, amb la **competència ciutadana**.

Competència 6

Desenvolupar la sensibilitat i la comprensió crítica de l'art i altres manifestacions amb valor estètic a partir de les principals idees filosòfiques sobre la bellesa i la creació artística per contribuir a l'educació estètica.

Criteris d'avaluació

- Analitzar críticament obres d'art i altres manifestacions estètiques a partir de les principals idees filosòfiques sobre art i creació.
- Construir judicis propis sobre diferents expressions artístiques, tot aplicant conceptes filosòfics.

Aquesta competència pretén que l'alumnat compregui la importància dels processos i de les manifestacions estètiques en les societats i en els individus i com han evolucionat al llarg de la història intrínsecament relacionats amb l'ordre polític, moral, econòmic, etc., mitjançant les principals idees filosòfiques d'art i creació. També és una oportunitat per explorar diferents llenguatges artístics i emprar altres formes de comunicació expressió, amb creativitat i imaginació.

La competència en estètica es relaciona, fonamentalment amb la **competència clau en consciència i expressió culturals**, i també amb la **competència en comunicació lingüística** i amb la **competència ciutadana**.